

Socialministerens tale til samråd BA – BB i Socialudvalget om udenlandske hjemløse den 8. juni 2010.

Det talte ord gælder

Jeg vil besvare de to spørgsmål under ét.

Jeg mødes jævnligt med påstande om, at der i de senere år har været en stigende tendens til, at borgere fra de øvrige EU-medlemslande indfinder sig i Danmark uden tilstrækkelige midler til at forsørge sig selv, og at de blandt andet derfor ernærer sig ved tiggeri. Der er også påstande om, at sådanne indrejser nærmest er sat i system som grupperejser med bustransport fra forskellige EU-medlemslande.

Nogle af disse EU-borgere opsøger sociale tilbud målrettet hjemløse fx suppekøkkener, væresteder, natcaféer og herberger for at få kost og logi. Nogle ønsker også tøj og andre fornødenheder, som de sociale tilbud har mulighed for at uddele, så længe de har et lager.

Hvad angår påstanden om organiseret tiggeri, så har jeg netop rettet henvendelse til justitsministeren for at høre, om han har noget

overblik over omfanget af udenlandske EU-borgere, der opholder sig her i landet uden tilstrækkelige midler.

Jeg vil gerne slå fast, at personer uden lovligt ophold i Danmark skal hjemsendes så hurtigt som muligt. Ingen lande ønsker social turisme. Det er vores sociale systemer simpelthen ikke gearet til.

Regeringen har derfor heller ikke konkrete planer om nye initiativer på social- eller sundhedsområdet, der skal hjælpe borgere, som ikke har lovligt ophold i Danmark. Der er heller ikke konkrete planer om at støtte private hjælpeorganisationer eller kommuner yderligere i den henseende. Gør vi det, så fastholder vi efter min mening udenlandske statsborgere uden lovligt ophold i Danmark i en uacceptabel situation og på falske opholdspræmisser.

De sociale myndigheder har allerede mulighed for at yde hjælp til hjemrejsen via aktivlovens bestemmelser. Det foregår bl.a. i Københavns Kommune, så vidt jeg er orienteret. Københavns Kommune har i øvrigt et samarbejde med bl.a. den polske ambassade om hjemsendelse af polske borgere, som af den ene eller anden årsag ikke har et lovligt opholdsgrundlag. Ambassaden hjælper med at skabe kontakt til eventuel familie og netværk i hjemlandet, så der er nogen til at tage imod den hjemsendte. Der er efter min mening et positivt eksempel, som jeg gerne så udbredt til flere ambassader.

Udenlandske hjemløse har også ret til akutte sundhedsydelser, som ikke kan vente til den pågældende kommer hjem. Det tilbud, tror jeg ikke, man får i ret mange andre lande.

Dertil kommer, at en række frivillige organisationer hovedsageligt i København for egne midler har valgt at betjene mennesker, der er her uden lovligt ophold. Der er hovedsageligt tale om tilbud om nødovertatning og bospising. Selvom dette tilbud efter min mening kan virke fastholdende og give falske forhåbninger om ophold, så forholder jeg mig ikke til de private organisationers økonomiske dispositioner, så længe der er tale om tilbud, der ikke finansieres efter den målrettede sociale lovgivning.

Socialministeriet etablerede i januar 2010 en pulje, der kunne søges af NGO'er til etablering af akut nødovertatning til alle hjemløse uanset opholdsgrundlaget. Der var tale et midlertidigt og tidsbegrænset kuldeberedskab på grund af den ekstraordinært lange og kolde vinter. Der blev bevilget 1,27 millioner kroner fra puljen i perioden 1. januar – 5. marts 2010, og der blev oprettet 326 nødovertatningspladser. Jeg vil gerne understrege, at puljen blev afsat på grund af helt særlige omstændigheder.

Så udenlandske hjemløse får hjælp i Danmark: Hjælp til at komme hjem, hjælp i tilfælde af akut sygdom og - som med nødovernatningspuljen - hjælp i helt særlige tilfælde som i vinter med meget hårde kuldegrader.

Men der er behov for en langt bredere og mere langsigtet løsning på fælleseuropæisk plan. Det er blandt andet også derfor, Europa-Kommissionen har udarbejdet en 2020-strategi, der blandt andet skal bekæmpe fattigdom og social udstødelse i hele EU. På Det Europæiske Råds møde i juni 2010 træffes der beslutning om strategiens videre skæbne.

På EU-plan forgår der desuden allerede en massiv omfordeling via EU's socialfond på 75 milliarder euro. En del af disse midler er specifikt målrettet svage grupper. Via forskellige sociale programmer inden for "Den Åbne Koordinationsmetode" er midlerne udmøntet i konkrete projekter. Både projekter i de enkelte lande og i tværgående projekter på tværs af lande for eksempel i Eurocity-samarbejdet.

EU's investeringer i de nye medlemslande er efter min mening den rigtige måde at hjælpe på – også når det drejer sig om udenlandske hjemløse. Det er der mere perspektiv i, end at forsøge at løse hele udfordringen indenfor Danmarks grænser.

Som jeg har været inde på, så rummer samrådsspørgsmålene nogle udlænderretlige aspekter. Det vil integrationsministeren tage sig af.